

საქართველოს სსრ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ОРГАН ГОСУДАРСТВЕННОГО КОМИТЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ И РЕСПУБЛИКАНСКОГО СОВЕТА ПРОФСОЮЗОВ

12 თებერვალი, ხუთშაბათი, 1987 წ.

№ 30 (9441) • შპსი 8 კაპ.

გამოცემის 1934 წლის 13 აპრილიდან

ხალხვნებისა და სპორტის საერთაშორისო

ფესტივალის „რანდეგუ-87“ მონაწილეებსა და სტუმრებს

გულითადად მივსალმებით ხელოვნებისა და სპორტის საერთაშორისო ფესტივალის „რანდეგუ-87“ მონაწილეებსა და სტუმრებს, რომელმაც შეკრიბა საბჭოთა კავშირის, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და კანადის წარმომადგენლები.

თქვენ შეიკრიბეთ კვებეკში, რათა ხელო ჩამოართვათ ერთმანეთს, გაუზიაროთ ეროვნული კულტურის მიღწევები, გამოცადოთ ძალები პოკეისტა ლია შეკრებებში. სწორედ ასეთ პატიოსან ასპარეზობას, სხვადასხვა ხალხის ტრადიციებს, გამოცდილებასა და ზნე-ჩვეულებების შეპირისპირებას, ადამიანთა უშუალო ურთიერთობას ფსიქოლოგიური წვლილი შეაქვთ საერთაშორისო ურთიერთგაგებისა და ნდობის მოგვარებაში, რომლებიც ესოდენ საჭიროა დღეს.

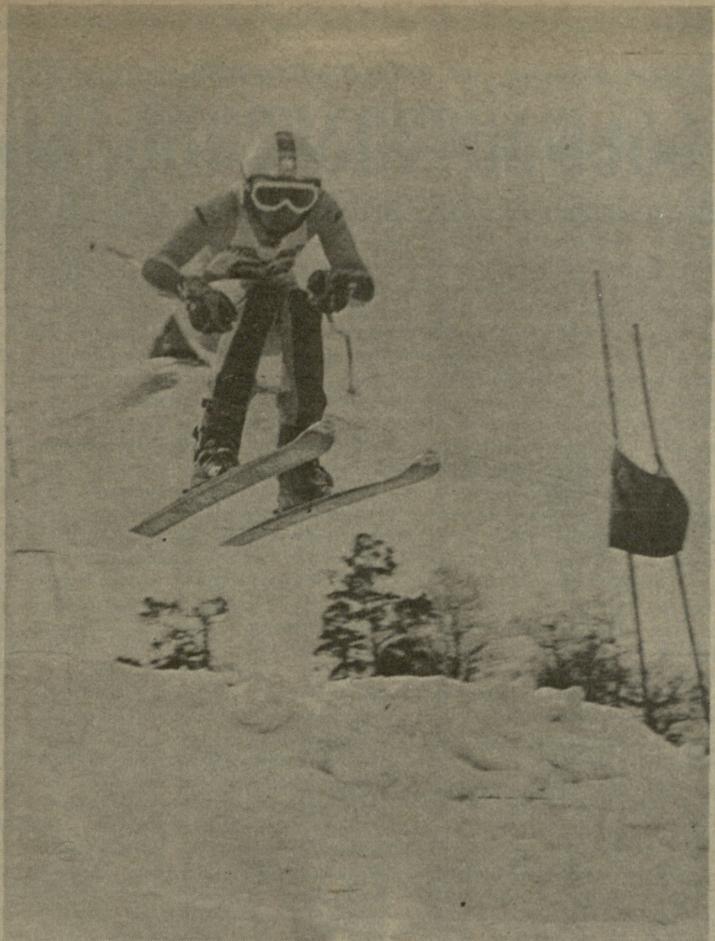
თქვენი ფესტივალის ღირსეული — „ხელოვნება და სპორტი მშვიდობისათვის“ შეესაბამება საბჭოთა ადამიანების მისწრაფებებს. ჩვენი იდეალია უომო და უიარაღო მსოფლიო, რომელშიც სიცოცხლის უფლება უნდა დამკვიდრდეს პლანეტის ყველა ადამიანის უპირველეს, წმიდა დათაწმიდა უფლებად. სწორედ ამ მაღალი მიზნის მიღწევას — უბირთვო მსოფლიოს აშენებასა და მთელი კაცობრიობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფას მივძაპრობთ ჩვენს ფიქრებსა და ვაზმობა პრაქტიკულ ღონისძიებებს.

დღეს არავის არა აქვს უფლება განუდგეს თანამედროვეობის უმნიშვნელოვანეს პრობლემას — ახლანდელი და მომავალი თაობებისათვის მტკიცე საყოველთაო მშვიდობის დამკვიდრებას. მტკიცედ ვართ დარწმუნებული, რომ მისი გადაწყვეტა უნდა ვეძებოთ კოლექტიური პასუხისმგებლობისა და კოლექტიური მეცადინეობის გზაზე.

დაე თქვენი ფესტივალი იყოს მშვიდობისა და პროგრესისადმი ერთგულების დემონსტრაცია.

ვისურვებთ ბედნიერებასა და წარმატებებს.

ა. გრომიკო.

მოთხილამურე არქიტექტორთა საერთაშორისო შეჯიბრებას უკვე ისტორია აქვს — წელს მესამედ იმართება, თანაც საქართველოს „თეთრ მარგალიტ“ ბაკურიანში — მეორედ.

ჩვენი გაზეთის კორესპონდენტი ეწვია მოთხილამურე არქიტექტორთა შტაბის ერთ-ერთ ხელმძღვანელს, თბილისის სამხატვრო აკადემიის დოცენტს ალექსანდრე ჯანაშიას.

მის სამუშაო ოთახში განუწვევებლად წკრიალებდა ტელეფონი. ხაიდან არ რეკავდნენ. ვინ არ რეკავდა, რა ხაკითხზე არ რეკავდნენ. ჩვენი იქ ყოფნისას ბატონმა ალექსანდრემ ილაპარაკა პრადახთან, ხოფიხთან, ბერლინთან.

● ახლა თქვენი შეკრების ემულემაზე გვინდა გაითხოთ. გახულ წელს ციყვი აირჩიეთ, წელს კოხტაგორიდან დაქანებული მხიარული უურცქვიათა კურდღელი.

— ბაკურიანის ტყეში მელიასა და ციყვის გარდა კურდღელიც მრავლად არის, თანაც წლევეანდელი წელი ხომ კურდღლის წელია. ერთი სიტყვით, ვფიქრობ, არქიტექტორთა საერთაშორისო სათხილამურო კლუბის პრეზიდენტი იყავით, გახულ წელს კი თქვენმა კლუბმა აბრა შეიცვალა — არქიტექტორთა საერთაშორისო სპორტული კლუბი (სკია) დაერქვა. რამ გამოიწვია ასეთი მეთამორფოზა?

ურანლისტთა საურადადგომ!

დღეს, 12 თებერვალს, 17 საათზე, სასტუმრო „ივერიის“ საკონფერენციო დარბაზში მოეწყობა არქიტექტორთა საერთაშორისო სპორტული კლუბის III ჩემპიონატის ორგანიზატორთა და მონაწილეთა პრეს-კონფერენცია.

მოთხილამურე არქიტექტორთა III საერთაშორისო შეჯიბრება

არქიტექტორები კვლავ ბაკურიანში იბრძობებიან

თამაზ დალაქიშვილს კარგი ემულემა გამოუვიდა და მჯერა, რომ ჩვენი უურცქვიათა ისეთივე პოპულარული გახდება, როგორც „ციყვი-85“.

● მესამე საერთაშორისო ჩემპიონატი... მაგრამ არქიტექტორთა საკავშირო პირველობასაც ხომ ატარებთ?

— პარალელურად. ბაკურიანში იგი რიგით მეათე, სათხილამურო ოქნება. ალბათ ბრძოლა პირველობისათვის აქ არანაკლებ დაძაბულად და საინტერესოდ წარიმართება.

ჩვენს შეხვედრას, რომელიც 12 თებერვალს დაიწყება თბილისში, თვითნებურად საერთაშორისო სემინარი და ჩემპიონატი ეწოდება. ყველა სათხილამურო შეჯიბრებას წინ უძღვის არქიტექტორთა თეორიული და პრაქტიკული სემინარი. საქმე ისაა, რომ ჩვენს შეხვედრაზე ძირითადად იკრიბებიან შემოქმედებითი მუშაკები, ისინი, ვინც სამართლებრივად ციყვი ზონების, სპორტული კომპლექსების დაგეგმარება-პროექტირებაზე მუშაობენ.

● ვიცით, რომ ბაკურიანში ამჯერადაც გაიმართება საერთაშორისო კონკურსები, მოეწყობა საინტერესო გამოფენები...

№ 33.3 83

თბილისის პირველ ექსპერიმენტულ სკოლაში ამ დღეებში ხაზეიმოდ გახსნა საქადარკო კლუბი „მაია“. ნორჩებთან შეხახვედრად კლუბის გახსნაზე მაია ჩიბურდანიძესთან ერთად მოვიდა გოგონათა შორის სსრ კავშირის წლევეანდელი ჩემპიონი სოფიკო ნიკოლაძე. მაია ჩიბურდანიძემ ერთდროული ხეანხი ჩაატარა ოც დაფაზე.

დ. კიკვაძის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

გუზინ...

თბილისის სპორტის სახსლში გაიმართა უმაღლესი ლიგის კალათბურთულ ვაჟთა საკავშირო ჩემპიონატის მორიგი მატჩი ადგილობრივი „დინამოსა“ და დონეცკის „შახტიორს“ შორის. გაიმარჯვეს დინამოელებმა ანგარიშით 72:69 (40:29).

ხალხმონარილია შეთანხმება

ვაჟინგბონი. (საკეისი). აქ ჩატარდა მასობრივი ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სფეროში საბჭოთა კავშირისა და ამერიკის შეერთების ხელმოწერის საზეიმო ცერემონია. საბჭოთა მხრიდან შეთანხმებას ხელი მოაწერა სსრ კავშირის სპორტსახკომის თავმჯდომარე მ. ვ. გრამოვმა, ამერიკელთა მხრიდან კი — აშშ-ის პრეზიდენტის კაბინეტთან არსებული ფიზიკური მომზადებისა და სპორტის პრეზიდენტის საბჭოს თავმჯდომარე მ. ჯ. ალენმა. ეს დოკუმენტი ითვალისწინებს მასობრივ ფიზკულტურულ პროგრამებში ერთობლივ მონაწილეობას, ახალგაზრდების ფიზიკურ მომზად-

ბას სსრ კავშირისა და აშშ-ის ნორმატივების მიხედვით, ფიზიკური აღზრდის სკოლის მასწავლებლებისა და სპორტული ლიტერატურის გაცვლა-გამოცვლას.

ცერემონიაზე აღინიშნა, რომ ხელმოწერილი შეთანხმება განხორციელდება სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობებს შორის 1985 წლის 21 ნოემბერს ქენედაში ხელმოწერილი შეთანხმების საფუძველზე.

შეთანხმების ხელმოწერას დაესწრა საბჭოთა კავშირის ელჩი ამერიკის შეერთებულ შტატებში ი. ვ. დუბინინი.

თბილისის სახელმწიფო იპოდრომზე გაიმართა ქალაქის ღია პირველობა მძლეოსნურ კროსში. შეჯიბრება მიზნად ისახავდა კანდიდატების გამოვლენას რესპუბლიკის ნაკრები გუნდისათვის, რომელიც მალე ქვეყნის ჩემპიონატში მიიღებს მონაწილეობას, მაგრამ გუნდის დაკომპლექტების საკითხი მაინც ღიად დარჩა...

№ 33.2 83

ილია ჭავჭავაძის დაბადებიდან 150 წლისთავისათვის

„ჩვენს სსსრკელებს ასპარეზობა“

ფიზიკური აღზრდის საკითხები ილია ჭავჭავაძის შურნალ „საპარტეზლოს მოაზრებით“

სსსრკელებს ასპარეზობა

26 წლის იყო ილია ჭავჭავაძე, როცა შურნალ „საპარტეზლოს მოაზრებით“ ჩაუდგა სათავეში და ერის „გამოფხიზლების“ საშვილიშვილო საქმე ითავა. შურნალმა მხოლოდ ერთ წელს იარსება, მაგრამ ბევრის გაკეთება მოახერხა, თუმცა უთქმელიც ბევრი დარჩა. შურნალი პირველ რიგში პოლიტიკურ და ლიტერატურულ ნაწარმოებებს უთმობდა ადგილს, მაგრამ არც პედაგოგიკის და, კერძოდ, ფიზიკური აღზრდის მიმართ დარჩენილა ვალში. მიუხედავად იმისა, რომ ცოტა ხანს იარსება, მან ფიზიკური აღზრდის პრობლემებზე სამი წერილის დაბეჭდვა მოახერხა.

შურნალის პირველსავე ნომერში დაბეჭდა „გ. თ.“-ს (ვახტანგ თულაშვილის) კორესპონდენცია. ავტორი ხაზს უსვამს, რომ თამაშობებში ბავშვთა სტიქიური, უმთავრესად რთული მონაწილეობა, მათ არა მარტო ფიზიკურ, არამედ ხელოვნურ სამყაროზე უარყოფითად მოქმედებს. „ეს ბავშვები, — შენიშნავს ავტორი, — ცოტა რომ მოჩიტიდებიან, დაიწყებენ მინდორში ბუჩხარობას და თრევას. დედ-მამა შინ ვეღარა ხედავს, თუ არა ღამით, როცა ლაფში ამოვლებული, დაქანული და დაღლილი მიუვთა შინ შვილი დასაძინებლად. ხან ურემზე, ხან კალოზე, ხან ჩიტის ბუდეების საძებნელად დარბის საწყალი ბავშვი, ბინდის დროს მოსამსახურებში გაერევა და უგდებს ყურს სხვა და სხვა უწყალო ლაპარაკს; აი, ამგვარად ატარებენ თავის სიყმაწვილსა ჩვენი ყმაწვილები“ (№ 1, გვ. 133). ძნელი არა იმის მიხედვით, რომ მშობლებთან ერთად ავტორი აკრიტიკებს არსებულ სოციალურ ვითარებას, რომელიც მძიმე შრომაში ჩაბმულ მშობლებს საშუალებას არ აძლევდა შვილებისათვის ყურადღება მიექციათ.

მოზარდი თაობის აღზრდაში არსებული პრობლემებით დაინტერესებულ ილიას, როგორც ირკვევა, აწუხებდა ის გარემოება, რომ საქართველოში არ არსებობდა პედაგოგიური ლიტერატურა და ცდილობდა შურნალში დაბეჭდილი მასალებით შეეცნო ეს ხარვეზი. ამჯერად მას შეურჩევია ცნობილი გერმანელი პედაგოგის კ. გ. ზალცმანის პედაგოგიური თხზულება „კონრად კიფერი, ანუ დარიგება შვილების კარგად აღზრდისათვის“, რომელიც შესანიშნავად თავგანწირულად იკითხება, თვით ილიამ კი ამ ნაწარმოებს ვაუკეთა საკუთარი წინასიტყვაობა, რომელიც საქმის ღრმა ცოდნითაა შეფასებული პედაგოგიური მეცნიერების მდგომარეობა საქართველოში. ილია წერს: „ზალცმანის თხზულებები ძლიერ ადვილი გასაგები უნდა არის დაწერილი და ყველას ადვილად შეუძლია მისი აზრები აღსრულებაში მოიყვანოს, როგორც მკითხველები თვითონვე შენიშნავენ ამ სტატიის კითხვაში. ამ მიზეზებისა გამო ჩვენის საზოგადოებისათვის სხვა საპედაგოგო თხზულებებს ჩვენ ჯერ ეს თხზულება ვარჩიეთ და იმედი გვაქვს, რომ იგი იქნება სასარგებლო იმ მშობლებსათვის, რომელნიც ზრუნავენ თავის შვილების რიგგანა აღზრდაზე“. ილია ბავშვთა არასწორი აღზრდის მიზეზად ასახელებს იმ გარემოებას, რომ „ჩვენი ნიჭიერი, მაგრამ საცოდავი ყმაწვილები“ მოკლებულნი არიან მშობელთა ყურადღებას, მათგან გონიერ ჩარევასა და დახმარებას. ეს წინასიტყვაობა იმდენად ღრმად და სამართლიანად აშუქებდა საკითხს, რომ როდესაც ზ. კვიციანიძემ 1912 წელს წიგნად გამოსცა ზალცმანის თხზულება, მას იგივე წინასიტყვაობა დაურთა.

კ. ზალცმანის პედაგოგიური აზრების მეშვეობით ქართველ საზოგადოებრიობას ყოველმხრივი აღზრდის პრობლემებზე და მათი სწორად გადაწყვეტის გზებზე და საშუალებებზეც გარკვეული წარმოდგენა შეექმნა. განა საქართველოს სინამდვილე არ ასახავდა ნაწარმოების ერთ-ერთი გვირის, პასტორის დანახებით ნათქვამი ეს სიტყვები: „აქამდინ ყველაფერი კარგად არის ჩვენს სასწავლებლებში, მხოლოდ ერთი რამ აკლია — ასპარეზობა“.

ნაწარმოებში შესანიშნავადაა შეფასებული პარმონიული აღზრდის მნიშვნელობა და ფიზიკური აღზრდის როლი, ნათქვამია, რომ აღზრდის რომელიმე მხარის გაფერხებამ და ერთიანი პარმონიული პროცესის დარღვევამ შეიძლება დიდი ზიანი მოიტანოს. „ადამიანი საკვირვანი რამ არის, — ვკითხულობთ ნაწარმოებში, — როგორც ვიცით, ის არის შედგენილი სულისაგან და სხეულისაგან და უამაოთ არ შეუძლიან ცხოვრება. მაგრამ კაცი ხან სულს დაივიწყებს ხოლმე, ხან სხეულსა... აი, ეს დაუდევრელობა არის მიზეზი ამდენის ავადმყოფობისა. შევასრულოთ ეს ნაკლოვანება, მეგობარო ჩემო, და მივაქციოთ ყურადღება, რომ ჩვენ სასწავლებელში სულის გარდა სხეულიც იზრდებოდეს“. შემდეგ ნაწარმოების ავტორი გვიზიარებს ზოგიერთ მოსაზრებას ფიზიკური ვარჯიშების თაობაზე, ბოლოს კი პასტორის პირით ავტორი ასე ასურათებს ვარჯიშობა-თამაშობათა საბოლოო მიზანს: „შვილებო, მე გასიამოვნებთ ამგვარი დროს გატარებით იმით, რომ თქვენ შეიქმნათ ჯანმრთელი, ლინიერი და მარლნი და იმით, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში შეგეძლოთ თქვენის თავის შეკლა. ზმირად მიიტეხს კაცი ფეხსაც, ზელსაც, ხანდის ხან კისერსაც და ძალიან ხშირად უფრო ის კაცი, რომელიც ყოველთვის წყნარად დადის. აქნება ამ წყნარ ხალხს ხელიც შეიკრინდეთ და ფეხიც — ვიმნასტაჯუნდ რომ ევარჯიშნათ პატარაობაში“.

შემთხვევითი არ იყო, რომ აღზრდის, განსაკუთრებით ფიზიკური აღზრდის, პრობლემებზე მომუშავე ქართველი სპეციალისტების ნაკლებობა გამო ილიას უხდებოდა უცხოელ პედაგოგთა ავტორიტეტის მოშველიება და მათი ნაწარმოებების გამოყენება. მესამე წერილიც, რომელსაც „საქართველოს მოაზრებაში“ დაეთმო ადგილი, დიდი რუსი საზოგადო მოღვაწის ბ. გ. ბელინსკის აღზრდის საკითხებზე გამოქმულ შეხედულებებს ეძღვნება. წერილსაც ასე ჰქვია „ბელინსკის აზრი შვილების აღზრდაზე“.

ბელინსკის აზრის მიხედვით, რომელიც მაქსიმ ლოლინიძის მომუშავედია, გამოცემულია ბელინსკის შეხედულებები ფიზიკური აღზრდის თაობაზე. „გარეგანი სიწმინდაე და სიმშვენიერე უნდა იყენენ გამოცხადებულნი შენიშნავენ სიწმინდაე და სილაშაისა“, — ასე ესმოდა ბელინსკის პირობების ფიზიკური და სულიერი ერთიანობის პრობლემა, და ბუნებრივია, ეს სიტყვები „საქართველოს მოაზრებაში“ თავისებურად მოწოდებდაც გაისმოდა; შურნალმა ასევე ლოლინიძის სახით მიიწოდა თავის მკითხველს ბელინსკის აზრი ბავშვთა აღზრდაში მშობლების როლის შესახებ: „მშობლები, მხოლოდ მშობლები არიან მოვალენი, რომ აღზარდონ თავისი შვილები ადამიანებად, და აღზარდონ ამ პროცესში უხვად უნდა ჩართონ ფიზიკური ვარჯიშები, მობრავი თამაშები, გასიერებები. მაგრამ ეს კიდევ არ კმარა. მთავარია, რომ მშობლები თავად ხელმძღვანელობდნენ ბავშვთა ფიზიკურ აღზრდას, წააყვანენ მათს სასიეროდ, გახდნენ ბავშვთა თამაშობისა და ცეკვობის მოწვევები“.

მშობლების ვალია ბავშვები აღზარდონ შრომისმოყვარე, ჯაფის ამტან ადამიანებად, შეაჩვიონ ისინი „ერთბირისა და რიგგანს ჯაფას“, რაც უფრო შინაარსისაა, „ბედნიერისა და ნეტარის გახდის“ შრომის შემდეგ თავისუფალ დროს. ბელინსკი, როგორც „საქართველოს მოაზრებაში“ ამცნობდა ქართველ მკითხველს, მკაცრად გმობდა აღზრდაში ისეთი მავნე მეთოდის გამოყენებას, როგორცაა ფიზიკური დასჯა, წერდა, რომ იგი მომავალდ მიუყვებოდა არა მარტო ორგანიზმზე, არამედ სულიერადაც აზინებს ბავშვს. „ამცნობებს ბავშვის ღირსებას, კეთილშობილურის სულის თავისუფლებას ავიწროებს“.

როგორც აღვნიშნეთ, მოზარდი თაობის ფიზიკური აღზრდის საკითხებს ილია „საქართველოს მოაზრებაში“ ძირითადად სამ წერილში შე-

ქობ, მაგრამ სათქმელი მოკლედ და გარკვევით მაინც უთხრა თანამედროვეებს და ბავშვთა პარმონიული აღზრდის ზოგიერთი გზა და საშუალებაც გააცნო მათ.

მოდი, სინამდვილეს თვალი გაუსწოროთ და ვთხაროთ: რაც ილიას შურნალმა „საქართველოს მოაზრებაში“ ამ 124 წლის წინ ურჩია თავის მკითხველს, განა დღესაც რჩევად არ გამოადგებათ ზოგიერთ აღზრდელს, სკოლასა და ოჯახს? გავისხენოთ ჩვენი მასობრივი-ფიზიკულტურული და გამაჟანსაღებელი მუშაობის ერთი მხარე — მშობლების პასუხისმგებლობა საკუთარი შვილების ჯანმრთელობაზე და ფიზიკურ განვითარებაზე. ჩვენი ბავშვები ხომ ეზოებს და ქუჩებში უფროსების, მშობლების შეთავაზურების გარეშე თამაშობენ. ბავშვი თვითონ ზრდის თავის თავს, ზმირად მონაწილეობს უხეი, ხეი-ზობრივ თვალსაზრისით საეჭვო თამაშებში, მშობლებს კი არ სურთ, როგორც „საქართველოს მოაზრებაში“ შენიშნავდა, ბავშვებს წააყვანენ სათამაშოდ, გახდნენ მათი თამაშობისა და ცეკვობის მოწვევები“.

...ოცდაათი წელია ტურისტულ ბილიკებზე დადევარ პატარა ჯგუფთან ერთად. თბილისის შემოგარენში არ დავეტოვებთ არც ერთ ბილიკს, მაგრამ კვირადღესაც კი მზიან და სასიამოვნო ამინდშიც იშვიათად შეგვედრივართ ტყეში შვილებთან ერთად სასიეროდ გამოსულ მშობლებს. მოდი, ჩავუკვირდეთ „საქართველოს მოაზრებაში“, „ღრობის“, „ივერის“ რჩევა-დარიგებას. თვით ილიას სიტყვებს: „ცდებიან ისინი, ვინც მხოლოდ გონების გახსნით კმაყოფილდებიან და იფიქრებენ იმას, რომ კაცს ტრენი და აგებულება აქვს, რომელიც წვრთნითა და ვარჯიშით უნდა გავლონიერდეს, გამაგრდეს!“ ქემარტალ მამაშვილური დარიგებაა.

ავთანდილ ციხაძე.

სარკვევებზე — საჯაროდ!

შეჯიბრებას უიელოდ დაგვტოვა

სულ ვალე მანათაში გაიმართება სსრ კავშირის ჩემპიონატი მკლათონურ კროსში. ჩვენი ჩემპიონატის ნაპრაში გუნდის 12 წევრის შარჩევა კი სპეციალისტებს უზრით. თვით ილია მუხარაბია დაგვთავაზდა შეცდომებსა და უპასუხისმგებლობას...

უკვე რამდენიმე წელიწადია აღარ ტარდება საკავშირო და რესპუბლიკური კროსები ვაზეთ „პრაედის“ პრიზზე. ვიდრე ეს შეჯიბრება „ძალაში იყო“, ნებით თუ უნებლიედ, ყველა სპორტული ორგანიზაციის ხელმძღვანელები ყურადღებას აქცევდნენ კროსმენტა მომზადებას, აკომპლექტებდნენ გუნდებს და გამარჯვება თუ მარცხი გულთან ახლოს მიჰქონდათ. თავის მხრივ ეს მასობრივი შეჯიბრება ნიჭიერ მძლეოსანთა გამოვლენაში ეხმარებოდა მწვრთნელებს.

რესპუბლიკური და საკავშირო კროსები ახლაც ტარდება, მაგრამ ბევრ სპეციალისტს გული გაუცივდა ამ შეჯიბრების მიმართ. თავი და თავი ალბათ ის იყო, რომ ამ ასპარეზობაში წარმატებით გამოსვლას უკვე დაბეჭდილებით აღარ სთხოვდნენ მათ და მარცხსაც ადვილად მიუტევენდნენ ხოლმე. პარკში თუ

ბუნების წიაღში გამართული შეჯიბრებების სარბილზე ბევრი რბენის მოყვარული გამოდიოდა და ამით კროსები ერთგვარად აცოცხლებდნენ ფიზიკულტურულ მოძრაობას. მაგრამ სამაგიეროდ, დაიკარგა კროსის წმინდა სპორტული მხარე, იგი თითქოს გაემიჯნა მძლეოსნობას. რესპუბლიკაში შემცირდა ჯგუფების რაოდენობა საშუალო და გრძელ მანძილზე რბენაში. რამდენიმე დღის წინ უკვე მწვრთნელებს სამი გოგონაც კი ვერ მოუწახავთ, რათა კროსმენტა საკავშირო ჩემპიონატში სრული გუნდი გამოიყვანონ. აღრე ვწერდით და ახლაც გავიმეორებთ, სპორტსკოლებში ათობით სპორტერთა ჯგუფთა გახსნისი, საშუალო მანძილზე რბენაში კი — თითო-ორთა.

გასულ კვირას სახელმწიფო იპოდრომზე ჩატარდა თბილისის ღია

პირველობა მძლეოსნურ კროსში. ეს შეჯიბრება იმ მწვრთნელთა დაქინებულ მოთხოვნით შეიტანეს კალენდარში, რომლებსაც მძლეოსან-კროსმენტა რესპუბლიკური ნაკრების მომზადება ევალებათ. საკავშირო ჩემპიონატი კარს მოგვადგა (1 მარტი, ესენტიუი), გუნდი კი, როგორც უკვე ვთქვით, სანახევროდაა დაკომპლექტებული. იპოდრომზე გამართული შეჯიბრება დიდი ოქტობრის სოციალისტური რევოლუციის 70-ე წლისთავს მიეძღვნა.

თუ კროსი, ასე თუ ისე, მასობრივ შეჯიბრებას დაემგავსა, ეს იმის წყალობით მოხდა, რომ გუნდების გამოყვანა ბავშვთა და მოზარდთა სპორტსკოლებსაც დაეავალეს. ამის შედეგად უმცროს ასაკობრივ ჯგუფში მართლაც ბევრი ნორჩი მძლეოსანი გამოვიდა, სამაგიეროდ უფროსებში, განსაკუთრებით უფროსი ასაკის გოგონათა და ქალთა შორის, მწვრთნელებს არჩევანი ფაქტურად არც ჰქონიათ. ერთადერთი გამონაკლისი გამოდგა ვაჟთა გარბენი 10 კილომეტრზე, რომელშიც 23 სპორტსმენი ჩაება. კარგად მომზადებული გუნდი გამოიყვანა რუსთავმა (მწვრთნელი ვასილ პეტროვი).

გოგონები. 1000 მ. ნ. მწითური (განათლების სამმართველო) — 3.39,1; 2. ნ. კვაჭაძე (რუსთავი) — 3.41,5; 3. ლ. ბახმინიანი (საქართველოს პროფსაბჭო) — 3.41,6.

2000 მ. ა. ასლამიძე — 7.36,0; 2. რ. ბინატოვა (ორივე — რუსთავი) — 7.55,0; 3. მ. ხილაშვილი (საქართველოს პროფსაბჭო) — 8.05,3.

3000 მ. 1. ს. მირზოევა (რუსთავი) — 11.03,9; 2. ლ. ზედგენიძე („სპარტაკი“) — 11.50,0; 3. ნ. კელიშვილი („კოლმეურნი“) — 12.53,4.

ქალები. 4 კმ. ზ. გუჩუაშვილი („ლოკომოტივი“) — 18.16,0; 2. ი.

ანდრე ნაუმოვი.

სამსიანი — 19.49,0; 3. ნ. ჯღამაძე (ორივე — „ბურევესტიკი“) — 24.00,0.

ვახუშტები. 3 კმ. 1. ა. ნაუმოვი (რუსთავი) — 10.44,0; 2. რ. მიხაილოვი — 11.06,2; 3. ვ. ბაიძე (ორივე — განათლების სამმართველო) — 11.07,8.

5000 მ. 1. დ. აბრამიშვილი (განათლების სამმართველო) — 17.35,7; 2. ვ. ორდოიანი („ბურევესტიკი“) — 17.36,0; 3. ვ. იბრაგიმოვი (განათლების სამმართველო) — 17.50,0.

8 კმ. 1. ზ. ზიტერი („შრ. რეზერვები“) — 19.48,6; 2. ვ. მანიუკოვი („სპარტაკი“) — 19.51,3; 3. ი. ბუნდუკოვი („ბურევესტიკი“) — 19.56,0.

ვაეები. 10 კმ. 1. ი. ციგულიოვი (სპარტაკი) — 32.09,6; 2. შ. ნადირაძე („ბურევესტიკი“) — 32.11,0; 3. გ. ბენიძე („ბურევესტიკი“) — 32.14,6.

გუნდური. ს. სკოლები: 1. საქართველოს პროფსაბჭოს მძლეოსნობის სკოლა — 447; 2. განათლების სამმართველოს სკოლა — 512; 3. განათლების სამინისტროს სკოლა — 636 (საჭარბო ქულების მიხედვით).

სპორტსაზოგადოებები: 1. „ბურევესტიკი“ — 263; 2. „სპარტაკი“ — 309; 3. პროფკავშირი — 317.

გოგონები 3000 მეტრზე რბენის დროს.

ლევან გოლოვნიას პრიზზე

ჭუთაისის მკვიდრმა, შემდგომში ფიზკულტურისა და სპორტის ღვაწლმოსილმა მუშაკმა ლ. გოლოვნიამ დიდი ამაგი დასდო ამიერკავკასიაში და საქართველოში ფარიკაობის დანერგვისა და განვითარების საქმეს. იგი ჯერ ბაქოში, ხოლო შემდეგ თბილისში აქტიურად იღვეწოდა ამ რაინდული სახეობის პოპულარიზაციისათვის.

ამას წინათ ქუთაისში პირველად ჩატარდა ქალაქის ღია პირველობა დაწინი ფარიკაობაში ლევან გოლოვნიას სახელობის გარდამავალ პრიზზე. შეჯიბრებაში (მთავარი მსაჯი საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი გ. ჩიქოვანი) მონაწილეობა მიიღეს თბილისის, აჭარის (ორი გუნდი), ზესტაფონის და ქუთაისის (ორი გუნდი) სპორტსმენებმა.

პირად პირველობაში გამარჯვდა ლ. გოლოვნიას სახელობის პრიზი მოთხოვა აჭარის გუნდის წარმომადგენელმა ლ. ჩხარტიშვილმა. მეორე და მესამე ადგილებზე ქუთაისელი მოფარიკავეები კ. ჩიქიძე და კ. ოყროშიძე გავიდნენ.

გუნდური შეჯიბრების ნახევარფინალში მასპინძელთა გუნდმა ანგარიშით 5:3 დაამარცხა თბილისელები, აჭარელმა მოფარიკავეებმა ზესტაფონელებს სძლიეს. ვაღამ-წყვეტ ორთაბრძოლაში მასპინძლებმა დაამარცხებელი ანგარიშით — 5:1 დაამარცხეს აჭარელი სპორტსმენები და გარდამავალი პრიზი დაისაკუთრეს. გამარჯვებული გუნდის ღირსებას იცავდნენ: მ. ლითინი, მეორე ადგილზე აჭარელი მოფარიკავეები გავიდნენ, მესამე ადგილი თბილისელებმა დაისაკუთრეს.

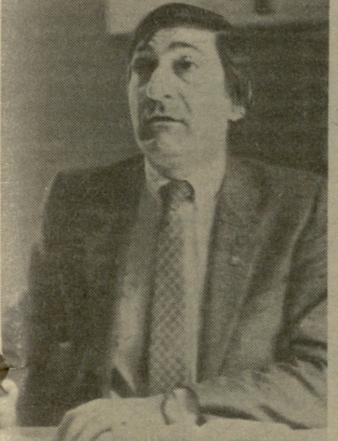
ეს ტურირი ვაბუქ დაწინი მოფარიკავეთა დაოსტატების კარგი სკოლა, ამიტომ იგი ტრადიციული უნდა გახდეს და მასში გაცილებით მეტმა გუნდმა მიიღოს მონაწილეობა. ასეთია სპეციალისტების, მწვრთნელთა ერთსულოვანი აზრი.

თამაზ კოლინაძე, („ლელოს“ ხა. კორ.).

არქიტექტორები კვლავ ბაკურიანში იკრიბებიან

(დასასრული)

— აღრე ჩვენ უკვე გამოვაცხადეთ საერთაშორისო კონკურსი „საქართველოს შუამთიანეთისათვის“. კონკურსში გამარჯვებს ჩეხოსლოვაკიის ქალაქ ლიბერეცის „სტავოპროექტის“ არქიტექტორებმა მიროსლავ მასკამა, იან შტემპელმა და იოზეფ პატრნიმ. მათ გარდა ყურადღება მიიქცია ცნობილი ესპანელი არქიტექტორის მანოლო ნუნისი — ნინოსის, ბულგარელი, მოსკოველი და თბილისელი არქიტექტორების ნამუშევრებმა. უნდა ითქვას, რომ რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსთან არსებულმა სამმართველომ

„საქართველოში“. რომელიც არქიტექტორთა ახლანდელი შეხვედრის ერთ-ერთი აქტიური ორგანიზატორია, უკვე მიიღო კონკურსში გამარჯვებულთა სამუშაო ნახაზები. აღბათ ვახსოვთ, რომ გასულ წელს ჩვენ ვიღვე ერთი საერთაშორისო კონკურსიც „ბაკურიანი-86“ ჩაატარეთ. მას ერქვა „დაბა ბაკურიანი“ — გართობისა და დასვენების ცენტრი“. უკვე შემოსულია საკონკურსო პროექტები, რომლებიც ბაკურიანის საერთაშორისო შეხვედრის დღეებში გამოიფინება. კომპეტენტური ექვთი იქვე გამოავლენს საუკეთესო ნამუშევრებს. საექსპერტო კომისიას, რომლის შემადგენლობაში შევიდნენ თამაზ დალაქიშვილი, გიორგი ტონია, პავლე ძინიბაძე, დავით მახარაბიშვილი, ვახტანგ მიქელაძე, დავალებული აქვს ყიურის თავისი მოსაზრებები წარუდგინოს. ბაკურიანში წელსაც ჩატარდება ახალი საერთაშორისო კონკურსი „ყინულის სასახლე“. განზრახული გვაქვს აქვე მოვაწყუთ დიდი გამოფენა „საქართველოს არქიტექტურა გუშინ, დღეს, ხვალ...“

● როგორც ჩანს, კულტურული პროგრამაც საქმაოდ მრავალფეროვანი იქნება...

— დიხ, პროგრამაშია შეხვედრების, დისკოთეკის, კონცერტების მოწყობა, კინოფილმების ჩვენება, გაიმართება საინტერესო საღამოები, გაიხსნება სადისკუსიო კლუბი „აბრე-სკი“, შედგება სკია-ს გენერალური ასამბლეის აღმასკომის სხდომები.

● ახლა შევიბრებავთ ვთქვათ ორი სიტყვა.

— შევიბრებები ქალთა და ვაჟთა (სხვადასხვა ასაკის) გაგანტურ და სპეციალურ სლალომში გაიმართება. ისინი ტრადიციული სათხილამურო კარნავალით დამთავრდება კონტა-I-ზე 21 თებერვალს. ამის შემდეგ საერთაშორისო შეხვედრის მონაწილენი და სტუმრები დაათვალიერებენ თბილისს, მცხეთას, დაესწრებიან სპექტაკლს შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრში.

● ხულ რამდენი არქიტექტორი შეიკრიბება ბაკურიანში?

— დაახლოებით 190, აქედან 40-მდე ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენელი იქნება. მოთხილამურე არქიტექტორები ჩამოდიან ბულგარეთიდან, ჩეხოსლოვაკიიდან, უნგრეთიდან, პოლონეთიდან, იტალიიდან, ესპანეთიდან, არგენტინიდან, გერმანიიდან. სტუმართა შორის იქნებიან სკია-ს ვიცეპრეზიდენტი მანოლო ნუნისი-იანოვსკი (ესპანეთი), გენერალური მდივანი პლამენ ტიმევი (ბულგარეთი), აღმასკომის წევრი იან შტემპელი (ჩეხოსლოვაკია), კომპანია „ფუქსასი და საკონის“ ერთ-ერთი ხელმძღვანელი, არქიტექტორი მასიმილიანო ფუქსასი (იტალია), ზამთრის ცნობილი კურორტების ბორთვიცისა და პამპოროვის სათხილამურო ცენტრების ერთ-ერთი დამპროექტებელი ნიკოლა ჩიპევი (ბულგარეთი), მოთხილამურე არქიტექტორთა ეროვნული კლუბის თავმჯდომარე იურანდ იარეკვი (პოლონეთი).

● ძველი ჩემპიონებიდან ვის ვიხილავთ?

— ბულგარელ ანი კოკოშკოვას, რიგელებს ცინე დაცესა და ვისვალდის ბერზინშ, ლინინგრადელ ვალერი კაპლუნოვი, თბილისელებს ლევან ლორთქიფანიძეს, კოტე და ზაზა იაშვილებს... სამწუხაროდ, ბაკურიანში ამჯერად ვერ ჩამოვა გასული შეხვედრების ოქროს ლაურეატი სწრაფდაშეგებასა და სპეცსლალომში, ბულგარელი ანტუნანტა ზლატარევა. მალე მას მეორე ბავშვი შეეძინება. ჩემპიონები შეეცდებიან წელსაც წარმატებით იასპარეზონ.

საქმე ისაა, რომ თურმე არც ერთი მათგანი „არ იზიარებს“ ოლიმპიურ პრინციპს: „მთავარია არა გამარჯვება, არამედ შეჯიბრებაში მონაწილეობა“. ხუმრობა იქით იყოს, და კონტა-II-ის ტრასებზე მეტად დამბული ბრძოლა მოსლოდნელი.

● ხად დაბინავდებიან ბაკურიანის საერთაშორისო შეხვედრის მონაწილენი, სტუმრები, მსახვები, უზრუნველსტები?

— მათ უმასპინძლებს საერთაშორისო ბანაკი „მზიური ველი“, სპორტბანაკი „გეოლოგი“, პანსიონატი „კონტა“...

● ტრადიციულ პრიზებზე რას იტყვიან?

— ისინი ამჯერადაც ბლომად გვაქვს, მათ შორის თქვენი რედაქციისაც — ვაჟთა შეხვედრებში ორქიდის ჯამში საუკეთესო შედეგისთვის. შეკრების მონაწილეობისთვის დავამზადეთ სამახსოვრო მედლები (ამაში სომხეთის მოთხილამურე არქიტექტორები დაგვეხმარნენ), ემბლემები, აფიშები...

● ვრწმუნდებით, რომ ორგანიზატორებს ბევრი რამ გაგაეკეთებათ.

— საორგანიზაციო კომიტეტმა, რომელსაც საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ზურაბ ჩხეიძე ხელმძღვანელობს, მართლაც დიდი მუშაობა გასწია. სადღესობა პრაქტიკულად ყველაფერით მზად ვართ მასპინძლობისათვის.

მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და თქვენი გაზეთის მეშვეობით გულთაღი მადლობა გადავუხადო პირველ რიგში საქართველოს ალკეცენტრალურ კომიტეტს, ჩვენს ენერგიულ სპონსორებს — „საქსახგრომრეწვის“ კომიტეტს, რესპუბლიკის მშენებლობის და საბინაო კომუნალური მეურნეობის სამინისტროებს, სამეცნიერო — სამრეწველო გაერთიანება „თბილენერგომპროვოდს“ და, ცხადია, საქართველოს არქიტექტორთა კავშირს. გვჭერა, რომ თებერვლის 12 დღე დიდხანს დაამასხვრდებთ მოთხილამურე არქიტექტორებს.

ესაუბრა ოთარ ნოზაძე.

საქართველოს სპორტსახალგაუნო

საქართველოს სპორტსახალგაუნოში გამართა კოლეგიის მორიგი სხდომა. საკითხი იმის შესახებ, თუ როგორ ემზადება სპორტსახალგაუნოს მოსწავლეთა საკავშირო სპორტაკადემიისთვის რესპუბლიკის მძლეოსანთა ნაკრები გუნდი, კოლეგიაზე განსახილველად შეიტანა სპორტსახალგაუნოს მძლეოსანობის განყოფილებამ. კოლეგია დაეთანხმა განყოფილების შეფასებას, რომ სპორტაკადემიის მძლეოსანებმა მზადება მიმდინარეობს არაღმამკმყოფილებლად. ვრცელი მასალა ამ საკითხზე ცალკე გამოქვეყნდება.

მობინიენს ანგარიში სპორტსახალგაუნოს ფეხბურთის სამმართველოს მიერ 1986 წელს გაწეული მუშაობის შესახებ. პოზიტიურ ძვრებთან ერთად აღინიშნა ბევრი ნაკლოვანება. კოლეგიამ გაწეული მუშაობა არახაკმარისად ჩაევალა.

ტყვიის სროლაში გამოუყენებელი რჩება რესპუბლიკაში არსებული შესაძლებლობები და რეზერვები, მიზეზი ისიც არის, რომ რესპუბლიკური ფედერაცია ფაქტიურად უხედი წელიწადია უმოქმედოდაა, უხეშად ირღვევა ჭგუფების დაკომპლექტებისა და ამ ჭგუფებთან საწვრთნელი მუშაობის მოთხოვნები. მიღებულ დადგენილებაში გათვალისწინებულია სახწავლო სპორტული მუშაობისა და მატერიალურ-სპორტული ბაზის განმტკიცების საკითხები.

სპორტის ბევრ სახეობაში რესპუბლიკის ნაკრები გუნდები აქედანვე ენერგიულად ემზადებიან სსრ კავშირის ხალხთა X სპორტაკადემიისთვის. კოლეგიის სხდომის დღის წესრიგში ამჟამად იღვა მხატვრულ და სპორტულ ტანვარჯიშში, აკრობატიკასა და ბატუტზე ხტომაში, აგრეთვე ჭილაობების სხვადასხვა სახეობებში და ჭადრაკში სასპორტაკადემო შედეგების წინასწარი პროგნოზირების საკითხი, რომელიც კოლეგიამ განიხილა ექსპერიმენტის სახით. კოლეგიაზე იმსჯელება აგრეთვე სპორტსკოლების მოსწავლეთა საკავშირო თამაშებისთვის სპორტული ტანვარჯიშის ნაკრები გუნდის მზადების შესახებ.

კურგაში სპორტსახალგაუნოში სსრ კავშირის ხალხთა IX სპორტაკადემიაზე საქართველოს სამხობტო ნაკრები გუნდის წარუმატებლად გამოსვლის ანალიზმა გვიჩვენა, რომ მზადებისა და ასპარეზობის პროცესში მწვრთნელებს ბევრი შეცდომა მოუვიდათ. ნაკრების უფროსი მწვრთნელი ა. ზურაბაული კოლეგიამ გაათავისუფლა სამუშაოდან.

სოციოლოგიური კვლევის შედეგებს დღეს დიდი სარგებლობა მოაქვს ნებისმიერ სფეროში. ამიერიდან საქართველოს ფიჭუკულტურისა და სპორტის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტთან იმუშავებს ფიჭუკულტურისა და სპორტის სოციოლოგიური კვლევის განყოფილება. მიღებულია დადგენილება ამ განყოფილების შექმნის შესახებ.

კოლეგიამ დაამტკიცა საქართველოს სსრ დამსახურებული მწვრთნელის წოდების მინიჭების შესახებ დებულების ახალი რედაქცია. დაადგინეს, რომ ფიჭუკულტურის ტექნიკურში შემოღებულ იქნება მასობრივი ფიჭუკულტურის, სამკურნალო ფიჭუკულტურისა და მასაჟის სპეციალობის ექსპერიმენტული კურსი.

კოლეგიამ განიხილა და შესაბამისი დადგენილებები მიიღო რესპუბლიკაში ფიჭუკულტურულ-სპორტული მუშაობის შემდგომი გარდაქმნა-გაუმჯობესების სხვა აქტუალურ საკითხებზე და დაამტკიცა ნომენკლატურული მუშაკები.

გუშინ, დღეს, ხვალ...

გუშინ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში გამართა სპორტსკოლების მოსწავლეთა საკავშირო თამაშებისთვის რესპუბლიკის ნაკრები გუნდების მზადების ხელმძღვანელების შეტახის სხდომა. დღის წესრიგში იყო თამაშებისთვის ფრენბურთულთა და ხელბურთულთა კოლექტივების მზადების საკითხი. ორივე გუნდში დღემდე გაწეული მუშაობა დამკმყოფილებლად შეფასდა.

კავშირის ჩემპიონატი ძიუდოში. საქართველოს ნაკრები დაკომპლექტებულია რესპუბლიკის უძლიერესი სპორტსმენებით. პირველი ჩემპიონები დღესვე გამოვლინდებიან.

დღეს ლენინგრადში იწყება სსრ

სპორტსახალგაუნოს სხდომათა დარბაზში გაიმართება ოლიმპიური რეზერვის სპორტული წარმომადგენელთა თათბირი. განხილულ იქნება სახელმწიფო მიღებასთან დაკავშირებული საკითხები.

საკავშირო ტურნირი პინიფახურთში

სარბიელზე მხოლოდ ჩემპიონები არიან

თბილისელ გულშემატიკორებს კარგად ახსოვთ ამას წინათ სპორტის სასახლის სარბიელზე გამართული ტურნირი მინიფახურთში. აქ ჭერ ქალაქის ჩემპიონი („ვაკე“) გამოვლინდა, შემდეგ კი, რესპუბლიკურ ტურნირში „ვერა“ — ისახელა თავი. მსგავსი ასპარეზობა გაიმართა ერევანსა და ბაქოში. გამარჯვებულები ახლა ჩვენს დედაქალაქს ესტუმრნენ და რიგის „დაუგავას“ და ბათუმის „ხიხანთან“ ერთად მონაწილეობენ პირველ საკავშირო ტურნირში. ასპარეზობენ თბილისის უზნის გუნდებიც: „ვერა“ და „ვაკე“.

მართალია, ერევნელები პირველ მატჩში დიდი ანგარიშით — 0:4 დამარცხდნენ ბათუმელებთან შეხვედრაში, მაგრამ ინსტიტუტის ინტერნები ავერტი ხალათიანი და არ-

სენ სტეპანიანიც მაინც კმაყოფილნი არიან.

მომენტი შეხვედრიდან: „ვერა“ — „დაუგავა“.

უგავა“ — 7:0, „ვაკემ“ სძლია „არარატი“ — 2:0, „ვერა“ — „ბაკინეცის“ შეხვედრა დასრულდა ფრედ — 1:1.

მომდევნო დღეების განრიგი ასეთია:

12 თებერვალი. 18 საათზე ერთმანეთს შეხვედებიან: „არარატი“ — „დაუგავა“, 19 ს. „ხიხანი“ — „ბაკინეცი“, 20 ს. „ვაკე“ — „ვერა“.

13 თებერვალი. 18 ს. „ბაკინეცი“ — „დაუგავა“, 19 ს. „ვერა“ — „არარატი“, 20 ს. „ხიხანი“ — „ვაკე“.

14 თებერვალი. 14.30 „ბაკინეცი“ — „არარატი“, 15.30 „ვაკე“ — „დაუგავა“, 16.30 „ვერა“ — „ხიხანი“.

15 თებერვალი. 14.30 ბრძოლა გაიმართება V-VI ადგილებისთვის. 15.30 — III-IV ადგილებისათვის. 17 საათზე დანიშნულია ფინალური მატჩი.

მთავარი პრიზი „ზენიტს“

ლენინგრადის ვ. ი. ლენინის სახელობის სპორტულ-საკონცერტო კომპლექსის ხელოვნურსაფარიან მიწორზე, დამთავრდა დამამბოლებული ქალაქების ფეხბურთული ტრადიციული საერთაშორისო ტურნირი. მთავარი პრიზი მოიპოვა ლენინგრადის „ზენიტმა“. იგი ფინალურ მატჩში პოლონეთის ქალაქ გდანსკის „ლეხის“ შეხვედა და გაიმარჯვა ანგარიშით 4:0.

მესამე ადგილისთვის იბრძოდნენ „ლინამო“ (ზაგრები, იუგოსლავია) და „ლინამო“ (ლენინგრადი). გაიმარჯვეს იუგოსლავიელმა ფეხბურთელებმა — 4:2.

ლენინგრადის „ზენიტი“ საერთაშორისო მატჩების ჩასატარებლად გამეზავრა საზღვრეთ ამერიკაში, იქ იგი შეხვედება უფრეგასის, პერუსა და ბოლივიის ვუნდებს.

